

Vad är radon?

Radon är en osynlig och luktfri radioaktiv gas, som bildas när det radioaktiva grundämnet radium sönderfaller.

Radon finns överallt – i mark, luft och vatten. När det gäller luften i våra bostäder är marken under huset sannolikt den vanligaste radonkällan. Men radon kan också komma från byggnadsmaterialet och från hushållsvattnet. Allt byggnadsmaterial av sten och lera innehåller radioaktiva ämnen, men vanligtvis i små mängder. Viss sorts lättbetong, så kallad blåbetong, som användes från 1929 till slutet av 1970-talet, kan däremot ge radonhalter som ligger på oacceptabelt hög nivå. Medelhalten i svenska bostäder är drygt 100 Bq/m³.

När blir radon skadligt?

För att minska risken att din hälsa ska påverkas negativt, har Socialstyrelsen angivit att radongashalter inte bör överstiga 200 Bq/m³ inomhusluft. Enligt regeringens miljömål ska radonhalten i skolor och förskolor vara lägre än 200 Bq/m³ senast år 2010 och i alla bostäder senast 2020.

Mäts i Bequerel

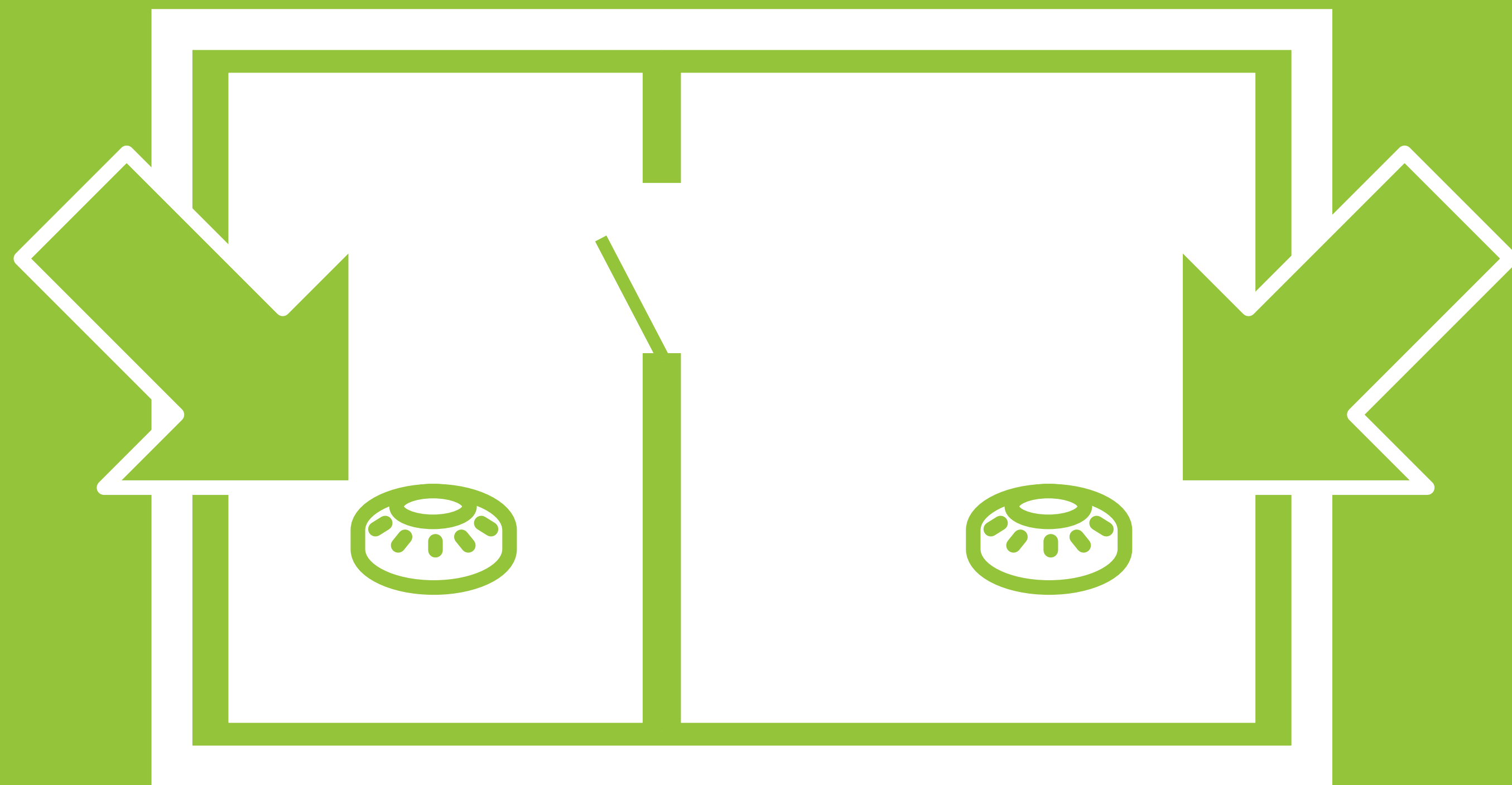
Radonhalten mäts i enheten Bequerel per kubikmeter inomhusluft (Bq/m³). 1 Bq/m³ innebär att en atom sönderfaller per sekund i varje kubikmeter luft.

Hur mår ditt hus?

Radon är en osynlig och luktfri radioaktiv gas, som bildas när det radioaktiva grundämnet radium sönderfaller. När

gasen i sin tur sönderfaller bildas så kallade radondöttrar, som är radioaktiva metallatomer.

Det är enkelt att mäta radon

Den vanligaste metoden att mäta radon i inomhusluften är att använda små mätidosor, så kallade spårfilmsdosor, som är 6 centimeter i diameter. En sådan mätning kan du lätt göra själv. Den kostar mellan 200 och 500 kronor per bostad.

Mätningen ger ett årsmedelvärde, som kan jämföras med Socialsty-

relsens riktvärde på 200 Bq/m³ inomhusluft. Mätningen ska ske under eldningssäsong, det vill säga normalt under perioden oktober till april.

Mätningen ska pågå under minst två, helst tre månader. Skälet till den långa mättiden är att radonhalten varierar både under dygnet och med årstiderna.

Så här enkelt mäter du radon

1

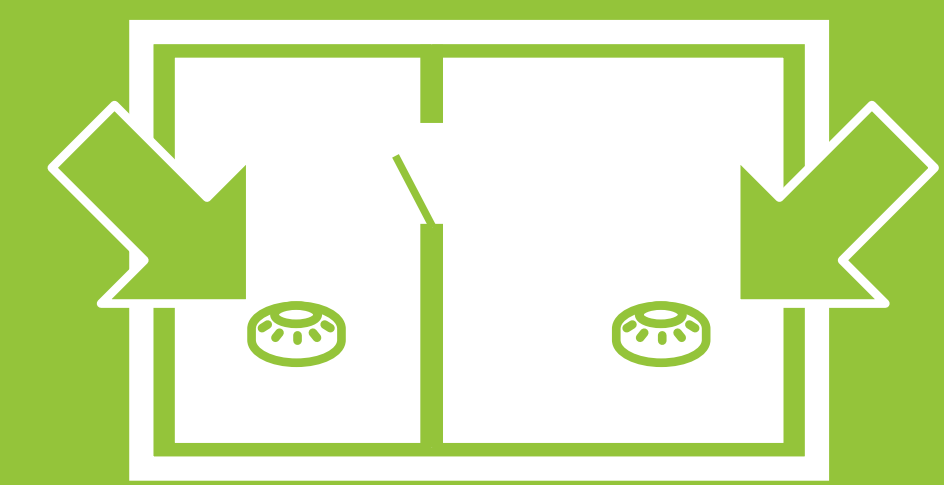
Kontakta din kommun

Vissa kommuner hjälper till att beställa mätningen, men du kan också kontakta ett mätlaboratorium direkt.

2

Beställ dina mätdosor

3

Mät så här

Det är viktigt att följa anvisningarna för mätningen. Vanligtvis används två dosor.

4

Så länge mäter du

Mätperiodens längd ska vara minst två, helst tre månader.

5

Skicka tillbaka

Skicka tillbaka dosorna till laboratoriet tillsammans med ett protokoll som du har fyllt i.

6

Klart

Resultatet kommer med posten inom ett par veckor.

Så här sänker du radonhalten i ditt hus

Om mätresultatet visar att det finns mer än 200 Bq/m³ radon (årsmedelvärde) i inomhusluften bör du sanera huset. Du behöver anlita en konsult som kontrollerar varifrån radonet kommer och som föreslår åtgärder. Hör av dig till din kommun som ofta har överblick över verksamma konsulter.

Med hjälp av mätinstrument kontrollerar konsulterna varifrån radonet kommer. Med dessa mätningar som grund kan de sedan föreslå åtgärder som sänker radonhalten. Länsstyrelsen kan också lämna information i radonfrågor, främst om radonbidraget.

Du kan få bidrag för att sänka radonhalten

Du kan få bidrag för att sänka radonhalten i din villa (egnahem).

Hos Länsstyrelsen kan du söka bidrag för att sänka radonhalten i ditt hus om den överstiger 200 Bq/m³. Bidraget är 50 procent (max 15 000 kronor) av kostnaderna

för åtgärderna. OBS! För att kunna få radonbidrag ska du äga och bo i huset när du ansöker om bidraget och när du begär utbetalning, efter det att åtgärderna är utförda. Du får inte ha påbörjat saneringsåtgärderna när du ansöker om bidrag.

Fråga gärna om radon

När du vill mäta

Kontakta din kommuns miljö- och hälsoskyddskontor. De kan hänvisa till laboratorier som säljer mätidosor.

När du vill veta varifrån radonet kommer

Kommunen har ofta överblick över verksamma konsulter. På Statens strålskyddsinstituts webbplats, www.ssi.se, finns en förteckning över personer som gått kurser om radon. Du kan också leta i telefonkatalogen. OBS! Du får inte ha påbörjat saneringsåtgärderna när du ansöker om bidrag.

När du ska sanera

Konsulterna som har undersökt ditt hus kan ofta föreslå lämpliga åtgärder och företag för att sanera ditt hus.

När du ska söka bidrag

Ansökningsblanketter och broschyrer kan laddas ner från Boverkets webbplats www.boverket.se

eller från www.radonguiden.se. Materialet finns också hos din Länsstyrelse och där lämnar du också din ansökan.

När du vill veta mer

- Din kommun, som har ansvar för miljö- och hälsoskyddsfrågor, är din närmaste informationskälla.
- Länsstyrelsen kan också lämna information i radonfrågor, främst om bidraget och om hur en saneringsprocess kan gå till.
- Statens strålskyddsinstitut har flera broschyrer som du kan ladda ner från www.ssi.se.
- Socialstyrelsen informerar om radon på sin webbplats www.socialstyrelsen.se.
- Boverket har tagit fram en särskild webbplats med fakta och vanliga frågor och svar om radon. Adressen är www.radonguiden.se.

Vad lätt det vore om radon var grönt

Radon märks inte. Men det kan vara skadligt. Därför är det tur att det både är enkelt och billigt att mäta.

Gå in på www.radonguiden.se och

läs mer eller prata med din kommun.

Behöver du sedan sanera din villa från radon, finns bidrag att söka hos Länsstyrelsen.